

Briselē, 2018. gada 8. maijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2016/0230 (COD)

8216/18
ADD 1 REV 2

CODEC 607
CLIMA 66
ENV 244
AGRI 185
FORETS 14
ONU 30

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Projekts – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (pirmais lasījums) – leģislatīvā akta pieņemšana – paziņojumi

Latvijas un Lietuvas paziņojums

Latvija un Lietuva novērtē prezidentvalsts Igaunijas centienus zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (*LULUCF*) sektoru integrēt klimata pārmaiņu politikas satvarā laikposmam pēc 2020. gada.

Tomēr attiecībā uz kompromisa teksta galīgo redakciju abas valstis ir nobažījušās par obligātās uzskaites pienākumiem, kurus, sākot ar 2026. gadu, paredzēts attiecināt uz mitrājiem.

Būtu jāatzīst mitrāju kā efektīvu oglekļa uzkrāšanas ekosistēmu nozīmi.

Tomēr ģeogrāfisko apstākļu dēļ mitrāju īpatsvars Ziemeļeiropā un dažās Rietumeiropas valstīs ir ievērojami lielāks par vidējo Eiropas Savienībā.

Līdz ar to šīs valstis ir īpaši nozīmīgas, lai noteiktu klimata mērķus (un izpildītu "nepozitīvas bilances" noteikumu), kā arī efektīvai un ilgtspējīgai resursu pārvaldībai.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) satvaru valstis tiek aicinātas izmantot jaunus tehniskos norādījumus, kas sniegti 2013. gada papildinājumā 2006. gada *IPCC* pamatnostādņem par valstu siltumnīcefekta gāzu pārskatiem – "Mitrāji", lai ziņotu par savām emisijām un piesaistījumiem apsaimniekotos mitrājos. ES dalībvalstīs panāktais progress attiecībā uz pamatnostādņu 2013. gada papildinājuma "Mitrāji" īstenošanu ir atšķirīgs.

Valstu progresam 2013. gada papildinājuma "Mitrāji" īstenošanā ir lielāka nozīme, ja mitrājiem tiek piemērota obligāta uzskaitē, jo šajā gadījumā ir ietverta sasniegto mērķu salīdzināmība un finansiālās ietekmes jautājumi.

Lai nodrošinātu stingru un pārredzamu uzskaites sistēmu, visām dalībvalstīm, pirms tiek piemērota obligāta uzskaitē, attiecībā uz mitrājiem būtu jāizmanto vienas un tās pašas pamatnostādnes.

Turklāt dalībvalstīm ir jāļauj īstenot nopietnus centienus un jādod pietiekami daudz laika, lai tās varētu

ievākt precīzus datus par mitrāju apsaimniekošanu valstī un mazināt nenoteiktību – šajā sakarā vēl ir jāveic būtisks darbs – un

apzināt valstu faktoros reģioniem (mērenā josla) – jo īpaši tāpēc, ka attiecībā uz valstu faktoriem pamatnostādņu 2013. gada papildinājumā "Mitrāji" pastāv liela nenoteiktība. Būtu jānodrošina atbilstošs ES līmeņa zinātniskais un metodiskais atbalsts dalībvalstīm.

Ņemot vērā minētos apstākļus, mēs mudinām Eiropas Komisiju nākamajās šīs regulas pārskatīšanas reizēs ņemt vērā to, ka varētu trūkt precīzu datu un valstu emisijas faktoru, lai aprēķinātu emisijas un piesaistījumus mitrāju apsaimniekošanā, kā arī nodrošināt, ka dalībvalstīm ir pietiekami daudz laika, lai šajā ziņā veiktu uzlabojumus.

Polijas paziņojums

Polija pauž dziļu neapmierinātību par pieņemto versiju *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES. Ierosinātajā tiesību aktā nav pienācīgi atspoguļots tas, ka meža ekosistēmas ir lielākais un nozīmīgākais oglekļa piesaistītājs Eiropā. Noteikt meža references līmeni apsaimniekotai meža zemei, pamatojoties uz īsu laikposmu starp 2000. un 2009. gadu, ir patvaļīgs lēmums, kas dažām valstīm ir izdevīgs, bet citām – kaitējošs, jo minētais laikposms šo valstu mežu apsaimniekošanu atspoguļoja nepilnvērtīgi. Turklāt, tā kā uzskaites sistēma ir balstīta uz šādi noteiktu meža references līmeni un tā kā par kompensācijas mehānisma sadales shēmas pamatu izmanto mežu platības parametru – neskatoties uz to, ka tas ir tikai viens no daudziem parametriem, ko izmanto mežsaimniecības nozarē –, mežsaimniecība dalībvalstīs ir atspoguļota neatbilstoši. Minētā uzskaites metodika var radīt negatīvu bilanci, neskatoties uz to, ka reālu neto piesaistījumu rezultātā mežu biomasas resursi palielināsies.*

Ja par spīti tam, ka iegūto kokmateriālu apjoms ir daudz zemāks par ikgadējo pieaugumu, ilgtermiņa klimata ieguvumus, kurus nodrošina meža ekosistēmas, atzīst nepietiekami un uzskaita kā emisijas, plānotie ieguldījumi mežsaimniecības un kokrūpniecības nozarē būs ļoti ierobežoti. Tas liek apšaubīt mežu un kokmateriālu lomu ES nākotnes zaļajā ekonomikā. ES būtu jāveicina ES mežu resursu izmantošana, jo tas ir ne tikai videi draudzīgs risinājums, bet arī palīdz palielināt mežu nozīmi bioekonomikā un reģiona ilgtspējīgā attīstībā. Ja kokmateriālu iegūšanu ES ierobežos, neizbēgami palielināsies kokmateriālu imports no trešām valstīm.

Polija ir dziļi nobažījies arī par esošo uzskaites sistēmas struktūru attiecībā uz kompensācijas mehānismu apsaimniekotai meža zemei (11. panta 1. punkts), jo tā atņems dalībvalstīm iespēju izmantot elastības mehānismu starp *LULUCF* un KCR sektoriem, uz ko attiecas 7. pants un KCR III pielikumā noteiktie ierobežojumi. Kompensācijas mehānisma vienību izmantošana nozīmē, ka ir jāatsakās piemērot Kopīgu centienu regulas (KCR) 7. pantu.

Polijas izpratnē tas ir pretrunā sākotnējam nodomam stiprināt mežsaimniecības nozares nozīmi ES klimata politikas īstenošanā, jo pastāv pamatots risks, ka minētie nosacījumi apsaimniekotai meža zemei paredzētā kompensācijas mehānisma izmantošanai ir konkretizēti tā, lai samazinātu KCR un *LULUCF* elastības atsevišķo ierobežojumu izmantošanas apmēru, kas attiecīgi veidotu papildu elementu samazināšanas mērķa paaugstināšanai. Līdztekus nosacījumam par "nepozitīvas bilances" noteikuma izpildīšanu ES līmenī, minētais fakts raisa lielas bažas, jo šī nosacījuma izpildi konkrēta dalībvalsts nekādi nevar ietekmēt – pēc Polijas domām, tā nevajadzētu būt.

Portugāles paziņojums

Starp Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Parlamentu panāktā vienošanās Portugālei ir pieņemama. Tomēr mēs vēlētos uzsvērt, ka attiecībā uz pieeju šim sektoram vairāki jautājumi joprojām raisa bažas.

Kā esam uzsvēruši kopš šīs diskusijas sākuma, *LULUCF* sektoram vajadzētu būt pilnībā integrētam klimata politikā – tā, lai pievērstos stimuliem panākt reālu emisiju samazināšanu un tos nodrošinātu, kā arī lai veicinātu oglekļa piesaisti. *LULUCF* sektors ir ļoti būtisks, lai panāktu oglekļa emisiju neitralitāti, kas paredzēta Parīzes nolīgumā, kā arī pašas Portugāles noteiktajam oglekļa emisiju neitralitātes mērķim, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam.

Jau no paša sākuma mēs uzsvērām daudzās iespējas un risinājumus, kā uzlabot sistēmu, kas tika izstrādāta Kioto protokola struktūrā un jau ir izrādījusies nevajadzīgi sarežģīta un ļoti ierobežota savā spējā sekmēt reālu darbību.

Galīgais rezultāts palielināja neskaidrību, proti, attiecībā uz meža references līmeņu aprēķināšanu. Tam ir arī plašāks tvērums nekā starptautiskajai ievirzei attiecībā uz atmirušās koksnes atsevišķu uzskaiti.

Šie abi aspekti rada šajā regulā sarežģītību, padarot to grūtāk izskaidrojamu un īstenojamu.

Portugāle arī uzsver, ka mitrāju obligātā uzskaitē radīs ievērojamas grūtības vairākām dalībvalstīm, kurās mitrāji ir nenozīmīgs emisiju avots.

Uzskatām, ka pēc 2030. gada, pamatojoties uz pieredzi šī modeļa īstenošanā un citām lietderīgām pieejām, kuras saskaņā ar Parīzes nolīgumu šobrīd izmanto citas valstis, šo modeli būs iespējams ievērojami uzlabot.